نام:	باسمه‌تعالی	نوبت امتحانی: **دی‌ماه**
نام خانوادگی:	سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان	نام درس: **فارسی**
نام پدر:	اداره آموزش وپرورش ناحیه یک شیراز	تاریخ امتحان: ۶/ ۱۰ / ۱۴۰۲
پایه: **دوازدهم** رشته و شعبه:	دبیرستان استعدادهای درخشان شهید دستغیب۲	ساعت شروع: ۸ صبح
شماره صندلی:		مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

تصحیح			تجدید نظر		
نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره به عدد:		نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره به عدد:	
تاریخ و امضا:	نمره به حروف:		تاریخ و امضا:	نمره به حروف:	

ردیف	سوالات در سه صفحه طراحی شده‌اند. لطف کنید پاسخ سوالات را در جاهای مشخص شده بنویسید.	بارم
۱	**** قلمرو زبانی (۷ نمره)** **معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید:** **الف) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده: .....** **ب) چونین خفه و خموش و آوند: .....** **ج) از داخل کازیهٔ روی میز یک پاکت کهنه را برداشت: .....** **د) هم بر انگارهٔ عشق‌آبادش ساخته‌اند: .....**	۱
۲	**نقش واژگان مشخص شده را به ترتیب بنویسید:** **الف) ز این بی‌خردان سفله بستان داد دلِ مردمِ خردمند: ..... ، ..... ، .....** **ب) پنهان مکن آتش درون را: .....**	۱
۳	**در موارد داده شده، نقش ضمایر پیوسته (متصّل) را بنویسید.** **الف) باز خواند مگرش نقش و شکاری بکند: ..... ب) موی سپید را فلکم رایگان نداد: .....**	۰/۵
۴	**در عبارات زیر نوع «را» را مشخص کنید:** **گفت: «تا داروغه را گوییم، در مسجد بخواب»: .....** **ب) اطفال شاخ را به قُدوم مَوْسِم ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده: .....**	۰/۵
۵	**فعل‌های مشخص شده را از نظر اسنادی و غیر اسنادی بررسی کنید:** **زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست * در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست** **« نیست» اول: ..... « نیست» دوم: .....**	۰/۵
۶	**نوع وابستهٔ وابسته را در واژه‌های مشخص شده بنویسید:** **مهارت گروهی از شاعران در بدیهه سرایی نشانگر قریحه و ذوق بسیار بالای این افراد در شاعری است.** **بسیار: ..... این: .....**	۰/۵
۷	**نمودار پیکانی گروه اسمی « یک فروند هواپیما» را ترسیم کنید.**	۰/۵
۸	**در عبارت « واصفان حلیهٔ جمالش به تحیّر منسوب» واژهٔ هم‌آوا را مشخص کنید و معادل هم‌آوای آن را بنویسید:** **واژهٔ هم‌آوا: ..... معادل آن: .....**	۰/۵
۹	**از میان واژگان داخل کمانک واژهٔ مناسب را از نظر املایی انتخاب کنید:** **الف) تا وارهی از دَم ..... (سطوران ، ستوران) ب) ..... نعمت بی دریغش همه جا کشیده. (خوان، خان)**	۰/۵

www.kanoon.ir

۱۰	در متن زیر املای سه واژه نادرست است. آن‌ها را پیدا کرده و اصلاحشان کنید. هر نفسی که فرو می‌رود ممدّ حیاط است و چون برمی‌آید مفرّح ذات. همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد. یک دم غریق بهر خدا شو گمان مبر. پس از او، عموی بزرگم بزرگترین شاگرد حوضهٔ درس ادیب بود. شاگر نه به زور حاظر و غایب، بلکه به نیروی ارادت و کشش ایمان می‌آمد. ..... ، ..... ،	۱/۵
۱۱	** قلمرو ادبی (۵ نمره) هریک از آرایه‌های گروه «ب» در جدول زیر مربوط به کدام یک از موارد گروه «الف» است؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافی است) **الف** ۱ـ همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ * همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ ..... ۲ـ دل باز هوادار کمان ابرویی است * ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد: ..... ۳ـ دوستی با ناتوانان مایهٔ روشن‌دلی است/ موم چون با رشته سازد شمع محفل می‌شود ..... ۴ـ برکن ز بن این بنا که باید * از ریشه بنای ظلم برکند: ..... **ب** الف) اسلوب معادله ب) استعاره ج) ایهام تناسب د) حس‌آمیزی هـ) پارادوکس	۱
۱۲	در هر یک از ابیات زیر کدام آرایهٔ داخل پرانتز (کمانک) به کار نرفته است: الف) هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست * ما به فلک می‌رویم، عزم تماشا که راست؟ (پارادوکس ، تشخیص) ب) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم * ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است: (حسن تعلیل، تلمیح)	۰/۵
۱۳	برای هر یک از ابیات داده شده دو آرایهٔ ادبی بنویسید: الف) سیل از کشور ویرانه تهی‌دست رود / باده با مردم غافل چه تواند کردن؟ (بجز واج‌آرایی): ..... ، ..... ب) تویی بهانهٔ آن ابرها که می‌گریند / بیا که صاف شود این هوای بارانی (بجز تناسب): ..... ،	۱
۱۴	در کدام بیت آرایهٔ اسلوب معادله وجود ندارد؟ ..... ۱) دود اگر بالا نشیند، کسر شأن شعله نیست — جای چشم ابرو نگیرد، گرچه او بالاتر است ۲) عیب پاکان زود بر مردم هویدا می‌شود — موی اندر شیر خالص زود پیدا می‌شود ۳) نیک و بد را امتیازی نیست در بازار دهر — می‌شود در هر ترازو سنگ با گوهر طرف ۴) هر که جز ماهی زآبش سیر شد — هر که بی روزی است روزش دیر شد	۰/۲۵
۱۵	در بیت « آتش است این بانگ نای و نیست باد * هر که این آتش ندارد نیست باد» کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟ الف) جناس همسان ◯ ب) تشبیه ◯ ج) استعاره ◯ د) تشخیص ◯	۰/۲۵
۱۶	نام مولّفان آثار داده شده را بنویسید: الف) تمهیدات: ..... ب) فی حقیقه العشق: ..... ج) فیه ما فیه: ..... د) کویر:	۱
۱۷	اشعار حفظی زیر را کامل کنید: الف) ..... زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی ب) ای جویبار جاری! زین سایه‌یرگ مگریز	۱

www.kanoon.ir

نام و نام خانوادگی: ..... پایه: ..... شعبه: ..... شماره لیست کلاسی: .....

	**** قلمرو فکری (۸ نمره)**	
	*** درک مطلب (۴ نمره)**	
۱۸	**در اشعار و عبارات زیر منظور از موارد مشخص شده چیست یا کیست؟**	
	الف) فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد:	۰/۲۵
	ب) کز نیستان تا مرا ببریده‌اند * از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند:	۰/۲۵
	ج) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز * کان سوخته را جان شد و آواز نیامد: به ترتیب: ..... ،	۰/۵
	د) با شیر سپهر بسته پیمان * با اختر سعد کرده پیوند: به ترتیب: ..... ،	۰/۵
۱۹	**مفهوم عبارت زیر را بنویسید: .....**	۰/۵
	«چه خوش گفته‌اند که، امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.»	
۲۰	**مقصود دکتر شریعتی از قسمت مشخص شده در متن زیر چیست؟ .....**	۰/۵
	«تا امسال که رفتم، دیگر سر بر آسمان نکردم و دیدارها همه بر خاک و سخن‌ها همه از خاک.»	
۲۱	**گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وارهان» گفت: «کارِ شرع، کارِ دِرهم و دینار نیست»**	۰/۵
	مفهوم مصراع اول:	
۲۲	**هـ) دیوانگی عشق بر همهٔ عقل‌ها افزون آید: مفهوم: .....**	۰/۵
۲۳	**ح) درونم را پر از خدا می‌کرد: مفهوم: .....**	۰/۵
۲۴	*** معنی اشعار و عبارات زیر را بنویسید (۴ نمره)**	
	الف) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد:	۰/۵
	ج) هر که بی روزی است روزش دیر شد:	۰/۵
	د) گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم»:	۰/۵
	هـ) یک روز دنیایی به روم چشم داشت:	۰/۵
	و) نی حریف هرکه از یاری برید * پرده‌هایش پرده‌های ما درید:	
	.....	۱
	ز) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم * هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت:	
	.....	۱
	گل‌های اندیشه‌تان بارور باد	
	جمع بارم ۲۰ نمره	